

SAKU ry:n yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Laadittu 2016, päivitetty 2020

Sisällys

Johdanto	3
Prosessi	4
Yhdenvertaisuustyöryhmä ja yhdenvertaisuuskyselyt	5
Suunnitelman tavoitteet ja tarkoitus	5
Viestintä	6
SAKU ry:n toiminnan alueellisuus	7
SAKU-toimintaan osallistuminen ja vaikuttaminen	8
Erytisryhmien ja vähemmistöjen huomioiminen	9
Työyhteisön yhdenvertaisuus	10
Yhdenvertaisuus luottamusjohdossa	10
Yhdenvertaisuustavoitteet SAKU ry:n edelliselle strategiakaudelle (2016–2020) ja tavoitteiden toteutumisen arviointi	10
Yhdenvertaisuustavoitteet SAKU ry:n uudelle strategiakaudelle (2021–2025)	15
Haasteet koulutuksen järjestäjille	17
Seuranta ja arviointi	18
Kirjallisuus	19
Liitteet	19

Johdanto

Yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Yhdenvertaisuus on keskeinen periaate kansainvälisessä ja kansallisessa lainsäädännössä.

Nuorten liikkumista ja sen mahdollisuuksia, yhdenvertaisuutta sekä tasa-arvoa arvioivissa tutkimuskeskusteluissa on todettu liikkumisen ja harrastamisen haasteeksi esimerkiksi harrastuksen kustannukset, tyttöjen ja poikien liikunnan epätasa-arvoisuudet esimerkiksi lajitarjonnassa ja säännöissä, kulttuuri- ja luokkataustan vaikutukset osallistumisen mahdollisuuksiin, seksuaali- ja muiden vähemmistöjen kokeman syrjinnän, toimintarajoitteisten nuorten yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastamiseen sekä ylipäänsä liikuntaan ja urheiluun juurtuneet stereotyyppit ja rakenteet, jotka haittaavat nuorten yhdenvertaista ja tasa-arvoista osallistumista (esim. Berg & Kokkonen, toim. 2016; Hakanen, Myllyniemi & Salasuo 2019a; Hakanen, Myllyniemi & Salasuo 2019b). Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen esteitä voi löytyä näin ollen syvältä organisaation rakenteista, joita ei välttämättä ole kovin helppo tunnistaa. Ne voivat ilmetä vaikeutena saapua tapahtumapaikalle tai löytää tietoa tai hankaluutena liikkua tapahtumapaikalla. Tai ne voivat ilmetä yksittäisen osallistujan syrjinnän kokemuksena, jossa henkilö ei tunne olevansa tervetullut osallistumaan omana itsenään, kokee kohtaavansa epäasiallista käytöstä tai epäreiluutta toteutetussa toiminnassa tai ylipäänsä kokee jäävänsä toiminnan ulkopuolelle.

Järjestömme toiminnassa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kaikki voivat osallistua toimintaan täysipainoisesti. SAKU ry:n toimintaperiaatteita ovat jäsenlähtöisyys ja jäsenyhteisöjen sekä niiden opiskelijoiden ja henkilökunnan tarpeet ja odotukset, ja tuota moninaista ääntä järjestön on pyrittävä kuulemaan.

Tasavertaisuus, moninaisuus ja oikeudenmukaisuus ovat kaltaisemme järjestön toiminnan perusta. Opiskelijatoiminta on kohdennettu kaikille jäsenyhteisöjen opiskelijoille. Toimintaa pyritään kehittämään erityisesti niiden opiskelijoiden toiveiden mukaan, joilla on sille suurin tarve. Esimerkiksi nuoret (alle 20-vuotiaat opiskelijat) tunnistetaan tällaiseksi kohderyhmäksi, jotka erityisesti hyötyvät SAKU ry:n toiminnasta. Lisäksi opiskelijoille suunnatun opiskelupäivän aikaisen maksuttoman harrastustoiminnan kautta on mahdollista edistää laajemmin kohderyhmän osallistumisen mahdollisuuksia.

SAKU ry:n toiminta on avointa kaikille, mutta yhdenvertaisuus ei kuitenkaan aina toteudu. Tämän suunnitelman tarkoitus on kartoittaa toimintamme yhdenvertaisuuden kehittämisen paikkoja.

Yhdenvertaisuussuunnitelmassa määritellään yhdenvertaisuuden edistämiseen liittyvät periaatteet ja tavoitteet sekä toimenpiteet. Sen tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta SAKU-toiminnassa sekä jäsenyhteisöjen toiminnassa.

SAKU ry:n yhdenvertaisuussuunnitelman lähtökohtia on tarkennettu osana vuoden 2020 päivitystyötä. Samalla on tarkistettu ja arvioitu edelliselle strategiakaudelle määritellyt tavoitteet ja asetettu uudet yhdenvertaisuustavoitteet, joihin SAKU ry sitoutuu tulevassa toiminnassaan.

Prosessi

- yhdenvertaisuuskysely jäsenistölle (opiskelijat ja henkilöstö), luottamushenkilöille sekä SAKU ry:n omalle henkilöstölle 4–5/2016
- yhdenvertaisuustyöryhmän työskentely 5–9/2016
- yhdenvertaisuussuunnitelman hyväksyminen 11/2016
- asiakastytyväisyyskysely 2018 (mukana myös yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä ja palautteita)
- yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys, strategiakauden tavoitteiden saavuttamisen arviointi, uusien kehittämiskohteiden valinta ja päivitetyn suunnitelman hyväksyminen 10/2020

Yhdenvertaisuustyöryhmä ja yhdenvertaisuuskyselyt

SAKU ry:n yhdenvertaisuustyötä tekemään koottiin yhdenvertaisuustyöryhmä. Työryhmässä oli edustettuna sekä järjestön jäsenyhteisöt että toimisto. Yhdenvertaisuustyöryhmään kuului yhdeksän jäsentä: Antti Tamminen, Bovallius-ammattiopisto (opiskelijaedustaja); Ronja Oksavirta, Kanneljärven opisto (opiskelijaedustaja); Minna Keisu, Ammattiopisto Lappia; Veli-Pekka Körkkö, Koulutuskuntayhtymä Tavastia; Saija Lamminpää, Kiipulan ammattiopisto; Patrik Lindgren, Optima samkommun; Janne Lilja, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä sekä SAKU ry:stä Saija Sippola (toiminnanjohtaja) ja Susanna Ågren (menetelmäkehittäjä). Yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontui kaksi kertaa. Ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin yhdenvertaisuuskyselyiden tulokset ja pohdittiin SAKU ry:n yhdenvertaisuustyön pääkehittämiskohteita ja toimenpiteitä niiden toteuttamiseksi. Toisessa kokouksessa työryhmä pääsi kommentoimaan suunnitelmaluonnosta.

Työryhmän työskentelyn tueksi ja mahdollisimman monipuolisten näkökulmien saamiseksi SAKU ry teetti jäsenistölle avoimet yhdenvertaisuuskyselyt 25.4.–13.5.2016, jotta kaikilla halukkailla oli mahdollisuus kommentoida SAKU-toiminnan yhdenvertaisuutta. Kysely oli tarkoitettu sekä henkilöstölle että opiskelijoille ja siihen oli mahdollista vastata myös ruotsiksi. Kysely oli avoin, ja siitä tiedotettiin SAKU ry:n uutiskirjeessä ja Facebook-sivuilla. Kyselystä lähetettiin oma versionsa myös SAKU ry:n henkilöstölle sekä luottamushenkilöille eli kehittämisryhmäläisille ja hallitukselle. Lisäksi opiskelijoiden näkemyksiä tiedusteltiin SAKU ry:n opiskelijaparlamentin yhteydessä 19.4.2016 ryhmätehtävien avulla.

Yhdenvertaisuuskyselyssä SAKU ry:n vahvuudeksi koettiin se, että toiminta on avointa kaikille ja SAKU ry:n toiminnassa ja tapahtumissa ilmapiiri on kannustava ja suvaitseva, jolloin kaikkien on helppo lähteä mukaan. Eniten kehittämistä koettiin viestinnässä ja siinä, että tieto tavoittaisi kaikki yhdenvertaisesti. Kyselyjen vastauksissa todettiin tosin myös, että viestinnän suhteen on paljon vastuuta myös oppilaitosten omilla yhteyshenkilöillä, jotka vievät omassa yksikössään viestiä eteenpäin. Tämä saattaa asettaa esteen joidenkin osallistumiselle ja aiheuttaa epätasa-arvoisuutta. Vastauksissa toivottiin enemmän erityisryhmien ja liikuntarajoitteisten sekä ruotsinkielisyyden ja ruotsinkielisten oppilaitosten osallisuuden huomioimista. Toisaalta taas ruotsinkielisen kyselyn vastauksissa tämä ei noussut esille samassa suhteessa kuin muiden kyselyjen vastauksissa. SAKU ry:n yhdenvertaisuustyölle on kuitenkin selvä tilauksensa ja suurin työ liittyy juuri esteettömyyden asettamiin haasteisiin.

Suunnitelman tavoitteet ja tarkoitus

Suunnitelman tavoitteena on edistää SAKU ry:n tarjoaman toiminnan tasa-arvoa, ehkäistä syrjintää ja häirintää sekä lisätä esteettömyyttä ja saavutettavuutta toiminnassa. Suunnitelma avaa SAKU-toiminnan yhdenvertaisuuden kehittämisen kohteita, jotta ne eivät jäisi huomioimatta toiminnan suunnittelussa, järjestämisessä ja kehittämisessä.

Tässä suunnitelmassa SAKU-toiminnan yhdenvertaisuutta koskevat teemat on jaettu seuraaviin kokonaisuuksiin:

- SAKU ry:n viestintä
- SAKU-toiminnan alueellisuus
- SAKU-toimintaan osallistuminen ja vaikuttaminen
- erityisryhmien ja vähemmistöjen huomioiminen.

SAKU ry:n toiminnassa yhdenvertaisuuden keskiössä on esteettömyys. Esteettömyydellä tarkoitetaan sitä, että toiminta on saavutettavissa riippumatta sosiaalisista ja fyysisistä esteistä. [Fyysinen esteettömyys](#) takaa jokaiselle sukupuolesta, iästä, terveydentilasta, vammaisuudesta tai toimintakyvystä riippumattoman mahdollisuuden toimia toisten mukana. Ihmisiä ei saa rakenteellisilla esteillä jakaa aktiivisiin ja passiivisiin, osallistujiin ja sivustakatsojiin. Sosiaalinen esteettömyys on ilmapiirikysymys. [Sosiaalisesti esteettömässä](#) järjestössä jokainen voi turvallisesti olla oma itsensä, ilman pelkoa syrjinnästä. Esteettömyys tarkoittaa esimerkiksi myös sitä, että kaikilla on yhdenvertainen mahdollisuus saada tietoa järjestön toiminnasta.

Viestintä

Viestinnän osalta keskeisiä kysymyksiä ovat mm., miten viestintä tavoittaa kohderyhmät ja mitä sisällöt ja esittämistapa viestivät yhdenvertaisuudesta. Järjestön sisäisen viestinnän tulee olla avointa ja tavoittaa kaikki työntekijät ja jäsenet. Viestinnässä on hyvä käyttää eri välineitä monipuolisesti, sillä eri ihmiset tavoitetaan erilaisilla keinoilla.

SAKU ry:n viestintä on yhdenvertaisuuskyselyjen ja opiskelijaparlamentin vastausten mukaan pääosin avointa ja monipuolista. Vastausten ja yhdenvertaisuustyöryhmän mukaan näkyvyys on kuitenkin oppilaitoksen näköistä. Opiskelijat ja oppilaitosten henkilöstö saattavat olla eriarvoisessa asemassa siinä, miten toimintaa heille markkinoidaan. SAKU-viestintä voi olla toisissa oppilaitoksissa aktiivisempaa kuin toisissa eikä varsinaiseen toimintaan ole myöskään samalla tavalla syystä tai toisesta panostettu. Tämä heijastuu siihen, miten yhdenvertaisesti järjestön viestintä henkilöitä tavoittaa ja millaiset mahdollisuudet heillä sitä kautta on osallistua toimintaan. SAKU ry:n yhdenvertaisuustyöryhmä totesi, että oppilaitoksen näkökulmasta SAKU ry:n viestintä on hyvin paljon jäsenen yhteyshenkilön takana. Yhteyshenkilöiden toimintaa puolestaan haittaa kyselyjen avointen vastausten mukaan esimerkiksi se, että omaan työhön ei sisälly resursseja SAKU-toiminnan toteuttamiseen.

SAKU ry on tehnyt päätöksen, että viestintä tapahtuu ensisijaisesti henkilöstön kautta. Henkilöstö on viestinnällisesti pysyvämpi kohderyhmä kuin opiskelijat, joista osa vaihtuu aina vuosittain. Suoraa viestintää opiskelijoille ei siis ensisijaisesti edes tavoitella, mutta toki viestintämateriaalien pitäisi puhutella myös nuoria. Viestinnän kohdentaminen myös opiskelijoille voisi kuitenkin saada opiskelijat motivoimaan toinen toisiaan osallistumaan ja samalla vaatimaan oppilaitostaan aktiivisempaan SAKU-toimintaan. Oppilaitoksen yhteyshenkilöillä on joka tapauksessa suuri vastuu siinä, miten viesti kulkee opiskelijoille asti.

Toinen viestinnällinen ongelma on ammatillisiin koulutuksen järjestäjiin kohdentuvan viestinnän määrä. Yhdenvertaisuuskyselyissä nousi esille mm. se, että tietotulva on valtava ja henkilöstön edustajalla ei

välttämättä riitä aika viesteihin perehtymiseen ja niiden välittämiseen; niin opettajat kuin myös opiskelijat kokevat hukkuvansa tietoon. Kiireisen arjen keskellä jatkuva viestintä saatetaan kokea häiritseväksi. Olisi parempi löytää muutama hyvä tiedotuskanava kuin hukuttaa toimijoita viestitulvan alle.

SAKU-toiminnan viestintä kohtaa myös kielellisiä haasteita. SAKU ry:n materiaali on pääosin suomenkielistä. Yhdenvertaisuustyöryhmän mukaan ruotsinkielisen materiaalin tarjoaminen helpottaisi osallistumista toimintaan ja siitä viestimistä. **Lisäksi myös maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrä on kasvanut.** Näiden ryhmien tavoittaminen viestinnän kautta luo haasteen koulutuksen järjestäjille.

SAKU ry:n olisi syytä pohtia uusia viestinnällisiä kanavia, joilla tavoitettaisiin kohderyhmät yhdenvertaisemmin. Perinteisen viestinnän rinnalle on tarve löytää uusia viestinnän kanavia. Kielellisen haasteen korjaamiseksi tiedustellaan ruotsinkielisiltä oppilaitoksilta ajatuksia siitä, mitä materiaalia he haluavat SAKU-toiminnan osalta tarjottavan myös ruotsiksi. **SAKU ry:n materiaaleja on jo nyt käännetty sekä ruotsiksi että englanniksi. Esimerkiksi Ammattiosaajan työkykypassin (www.tyokykypassi.fi) -sivuston materiaalit ovat olleet saatavilla sekä suomeksi, ruotsiksi, englanniksi että selkosuomeksi vuodesta 2019 lähtien.**

EU:n saavutettavuusdirektiivi sekä vuonna 2019 asetettu laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta ([306/2019](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fin/TXT/?uri=CELEX:32019L0306)) koskettaa myös SAKU ry:n toimintaa. SAKU ry:n verkkosivuja ja digimateriaalia on työstetty julkisella hankerahoituksella, minkä vuoksi sivustosisältöjen tulee vastata saavutettavuusvaatimuksiin. Osa tiedostomuodossa olevasta materiaalista on julkaistu ennen 23.9.2018 ja osa arkistoitu ennen 23.9.2019. Osa sisältöä on myös muutettu järjestön omalla tai yksityisellä rahoituksella hankerahoituksen jälkeen, jolloin niiden sisältö ei kuulu lain piiriin (esim. Ammattiosaajan työkykypassi). Uusissa julkisten rahoitusten tuella työstettävissä digimateriaaleissa on huomioitava saavutettavuusvaatimukset ([Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) 2.1](https://www.w3.org/WAI/standards-guidelines/wcag/)). Tämän vuoksi SAKU ry:n tulee arvioida omien digitaalisten palveluidensa saavutettavuutta.

SAKU ry:n oma verkkosivu päivitetään lähiaikoina. Tämänhetkinen sivusto on tehty vanhahtavalla sivustopohjalla, eikä sen muokkaamiseen kannata käyttää resursseja. Uusi SAKU ry:n sivusto työstetään saavutettavuusvaatimusten mukaiseksi.

SAKU ry:n toiminnan alueellisuus

Yksi SAKU ry:n toiminnan haaste on järjestön valtakunnallisuus ja koulutuksen järjestäjien tavoittaminen paikallisesti. Pitkät matkat tapahtumiin toimivat esteinä osallistumiselle. **Vuoden 2016 yhdenvertaisuuskyselyssä nousee esille, että usein aina samoilla jäsenyhteisöillä on pitkä matka tapahtumapaikoille.**

”Paikallistoiminta ei ole vielä sillä tasolla, että se olisi jalkautunut oppilaitosten arkeen. Kaikki valtakunnalliset tapahtumat, jotka vaativat karsinnan selvittämistä, matkustamista,

majoittumista ja ohjaavan henkilöstön resursointia opiskelijoiden tueksi ovat rajoittavia tekijöitä. Erityisesti tämä koskee erityisopiskelijoita.”

Paikallisuuden osalta haasteen aiheuttaa sama asia kuin myös viestinnässä: Yhdenvertaisuuden edistäjiä ovat SAKU ry:n luottamushenkilöt ja yhteyshenkilöt. Tiedon välittyminen ja esteettömyys ovat usein riippuvaisia näiden toiminnasta.

”Viestintää voisi kohdistaa laajemmalle yhteisölle. On haastavaa tavoittaa myös passiiviset toimijat (yhteyshenkilöt ja luottamushenkilöt), joiden takana voi olla valtavasti kiinnostuneita. Valtakunnallisessa järjestössä oppilaitokset tavoitetaan yhteyshenkilöiden kautta ja jos yhteyshenkilö ei vie viestiä eteenpäin, on tietoa mahdotonta saada eteenpäin vaikka kiinnostuneita olisi. Tämä saa SAKU ry:n toiminnan näyttämään epätasa-arvoiselta paikallisesta näkökulmasta.”

Nämä samat viestit ovat todettavissa myös SAKU ry:n asiakastyytyväisyyskyselystä, joka on viimeksi toteutettu vuonna 2018. Paikallisuus ja pitkät matkat aiheuttavat myös taloudellisia rajoituksia. Toimintaan osallistuminen ja sen kehittäminen on hankalaa, jos ei ole resursseja. Kysymys on, miten markkinoida SAKU-toimintaa, jos ei ole varmuutta, että toimintaan on varaa osallistua? Tästä syystä SAKU ry:n paikallista ja alueellista toimintaa pitäisi kehittää enemmän, jotta etäisyydet eivät olisi este osallistumiselle.

SAKU-toimintaan osallistuminen ja vaikuttaminen

Yhdenvertaisuuskyselyt osoittivat, että vastaajat eivät koe olevan ryhmiä, jotka eivät voisi SAKU ry:n toimintaan osallistua. Yksi perustelu tälle on se, että SAKU-toiminta on monipuolista ja lajeja ja tapahtumia on laajasti. SAKU ry:n tapahtumien järjestämisen osalta yhdenvertaisuuden edistämisen keinoja ovat tilavalinnat, erityistarpeiden kartoittaminen jo ilmoittautumisvaiheessa sekä niiden huomioiminen tapahtumissa. Lisäksi on syytä varmistaa, että SAKU-toimintaan osallistuvat ovat tietoisia siitä, miten he voivat vaikuttaa SAKU-toiminnan kehittämiseen.

SAKU ry:n tapahtumille on kirjattu omat eettiset sääntönsä, joissa nousevat esille myös tasa-arvoisuus- ja yhdenvertaisuustekijät. Sääntöjä olisi kuitenkin syytä tarkentaa erityistilanteiden varalta. Säännöt ovat erityisen tiukkoja esimerkiksi rasistisen kielenkäytön ja koskemattomuuden suhteen, ja mahdollisiin ongelmiin puututaan SAKU-toiminnassa matalalla kynnyksellä tapahtumajärjestäjien, tuomareiden ja koulutuksen järjestäjien taholta. Yhdenvertaisuussuunnitelmatyön kautta on ollut syytä tarkentaa ohjeistuksia näitä tilanteita varten.

Yksi osallistumisen haaste on se, miten koulutuksen järjestäjät valitsevat osallistujia SAKU-tapahtumiin. Erityisesti pohtimisen arvoista on, valitsevatko oppilaitokset mukaan aina parhaat opiskelijat, suositaanko joitain opiskelijoita ja onko ilmoittautuminen järjestetty niin, että se on kaikille avointa? Miten kaikki opiskelijat voivat erilaisista vahvuuksistaan huolimatta osallistua SAKU-toimintaan? Nämä näkökulmat saattavat rakentaa oppilaitoksessa yhdenvertaisuuden esteitä SAKU-toimintaan osallistumiselle. Järjestön on

vaikea vaikuttaa koulutuksen järjestäjien omiin päätöksiin esimerkiksi siitä, miten opiskelijoita valitaan joukkueisiin, mutta tätä koskien voisi tarkentaa ohjeistusta ja lisätä viestintää yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien tärkeydestä. Sääntöjen kirjoittamisessa on tärkeää, että SAKU ry:n ja koulutuksen järjestäjän pelisäännöt ovat samanlaiset.

Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen yhdistyminen ammatillisen koulutuksen reformin myötä on myös noussut keskeiseksi huomioksi SAKU ry:n yhdenvertaisuustyössä. Esimerkiksi työkykypassiin ja työkykyyn liittyvää Ammattiosaajan työkykypassin kokonaisuutta ja työkaluja on pyritty kehittämään visuaalisilta ilmeiltä sellaisiksi, että niitä voi suunnata myös aikuisille opiskelijoille. SAKU ry:n tulee tuoda selkeämmin esille koulutuksen järjestäjille, että SAKU-toiminta on suunnattu kaikille ammattiin opiskeleville iästä riippumatta.

Erityisryhmien ja vähemmistöjen huomioiminen

Erityisryhmien huomioiminen nousi esille yhdenvertaisuuskyselyjen osalta erityisesti erityisopiskelijoiden kohdalla. Erityisopiskelijat osallistuvat aktiivisesti SAKUstarseihin ja ovat saavuttaneet kisoissa myös paljon menestystä. Liikuntapuolella SAKU ry:n pitäisi tarjota enemmän toimintaa liikuntarajoitteisille opiskelijoille. Yhdenvertaisuustyöryhmä pohti vuonna 2016, että yhdenvertaisuutta ei välttämättä edistä se, että erityisopiskelijoille järjestettäisiin omia kisoja. Tämä eriyttää nämä opiskelijat liiaksi muista opiskelijoista. Erityisopiskelijoille on tarjottu omia sarjoja ja lajeja muiden SAKU-tapahtumien osana, tästä esimerkkinä SAKUgames, jonka yhteydessä pelataan erityisopiskelijoiden salibandyn lopputurnaus. Myös SAKUgamesin tapahtumatorilla on erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille soveltuvia liikunnallisia aktiviteetteja. SAKU ry:n toimiston soveltavan liikunnan osaamista on lähdetty kehittämään vuoden 2020 aikana, ja samalla on perustettu soveltavan liikunnan asiantuntijaverkosto, joka tukee järjestön soveltavan liikunnan tarjonnan kehittämistyötä.

Eri ryhmien välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta huomiota vaativa tekijä on eri sukupuolten yhtäläiset mahdollisuudet osallistua SAKU-toimintaan. Kaikkia lajeja ei tarjota sekä tytöille että pojille; tosin syynä tähän on se, että esimerkiksi kaukalopallossa ei tyttöjen sarjalle ole ollut kysyntää. Henkilöstökyselyn avoimissa vastauksissa viitataan puolestaan siihen, että joissain kisoissa miehillä on paremmat olosuhteet kuin naisilla. Yhdenvertaisuustyöryhmä pohti, että tämän taustalla saattaa olla se, että paremmat kentät annetaan helposti niille sarjoille, joissa pelaajia on eniten. Usein miesosallistujia on esimerkiksi palloiluturnauksissa naisia enemmän, mikä johtaa kuvaillun kaltaiseen epätasa-arvon kokemukseen. Yhdenvertaisuuskyselyjen avoimissa vastauksissa toivotaan sukupuolineutraalia toimintaa enemmän esimerkiksi sekajoukkueiden muodossa.

SAKU ry:n yhdenvertaisuuskyselyissä tiedusteltiin myös seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisuudesta. Sekä yhdenvertaisuuskyselyjen vastaajien että työryhmän mielestä SAKU ry:n toiminnan ei koeta olevan seksuaalivähemmistöjä syrjivää. Vastaajien mielestä SAKU-tapahtumissa ja toiminnassa voi vapaasti tuoda esille oman seksuaalisen suuntautumisen.

Erityisryhmien osalta esille nousi myös vähävaraisuus. SAKU-toiminta on lähtökohdaltaan ilmaista kaikille opiskelijoille, joten vähävaraisuuden ei pitäisi rajoittaa opiskelijoiden osallistumista. Sen sijaan koulutuksen järjestäjien tulisi huolehtia, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuuksia varallisuudesta huolimatta osallistua toimintaan. Henkilöstön osalta tämä aiheuttaa isomman haasteen, **sillä nykyisessä taloudellisessa tilanteessa osa koulutuksen järjestäjistä ei enää tue henkilöstön osallistumista SAKU-toimintaan.**

Työyhteisön yhdenvertaisuus

Työnantajilla on erityinen vastuu syrjimättömyydestä ja yhdenvertaisuuden edistämisestä työyhteisössä. Yhdenvertaisuus on otettava huomioon kaikissa henkilöstöä koskevissa päätöksissä. Yhdenvertaisuuskyselyyn vastanneet työntekijät sekä luottamushenkilöt eivät kuitenkaan tunnistanee erityisiä haasteita työyhteisön yhdenvertaisuudessa.

Yhdenvertaisuus luottamusjohdossa

SAKU ry:n luottamusjohdon valintaa valmistelelee ehdollepanotoimikunta, joka esityksessään huomioi sen, että hallituksen kokoonpano edustaisi jäsenistöä mahdollisimman monipuolisesti. Hallituskokoonpanoon pyritään saamaan hallituksen jäseniä, jotka edustavat eri puolilla Suomea sijaitsevia ja erikokoisia koulutuksen järjestäjiä. Lisäksi huomioidaan sukupuolijakauma. Näin varmistetaan, että SAKU ry:n hallitus edustaa mahdollisimman hyvin SAKU ry:n jäsenkenttää.

SAKU ry:n kehittämissyymiin on avoin haku ja kehittämissyymäläisten valinnoissa pyritään huomioimaan, että uudet ihmiset ja koulutuksen järjestäjät pääsevät osallistumaan kehittämistyöhön.

Yhdenvertaisuustavoitteet SAKU ry:n edelliselle strategiakaudelle (2016–2020) ja tavoitteiden toteutumisen arviointi

1. Viestinnän kehittäminen: digipalveluiden hyödyntäminen sekä opiskelijoiden osallistaminen markkinointiin

Tavoitteena on, että SAKU ry:n viestintä tavoittaa opiskelijat ja henkilöstön entistä yhdenvertaisemmin. Tähän pyritään lisäämällä opiskelijoille suunnattua viestintää sekä tarkentamalla yhteyshenkilötoiminnan ohjeistusta. Opiskelijaparlamentin ehdotuksen mukaisesti kokeillaan Skypen välityksellä avoimia opiskelijakunnille suunnattuja infotilaisuuksia, joissa kerrotaan SAKU ry:n ajankohtaisista asioista. Infoihin on mahdollista osallistua omasta oppilaitoksesta käsin. Lisäksi oppilaitosten info-televisioita ja muuta markkinointia varten tuotetaan valmista materiaalia SAKU-toiminnasta.

Tavoitteen toteutuminen: Strategiakauden aikana toimintaa on pyritty entistä paremmin kohdentamaan oikeille henkilöille, jotta voidaan vähentää viestinnän määrän aiheuttamaa kuormitusta. Opiskelijaparlamentin tilalle perustettiin opiskelijatoiminnan kehittämisryhmä, jonka avulla voidaan edesauttaa opiskelijoiden aitoa osallistumista SAKU-toiminnan kehittämiseen. Opiskelijoiden tavoittamisessa on ryhdytty hyödyntämään enemmän sosiaalista mediaa (esim. Instagram).

2. Yhteishenkilöiden kouluttaminen ja vastuuttaminen

Yhteishenkilöiden koulutusten kautta yhteishenkilöt perehdytetään entistä paremmin viestintään oppilaitoksen sisällä, paikallisten tapahtumien järjestämiseen sekä yhteishenkilöille kirjattuihin ohjeisiin. Koulutuksen järjestäjät mahdollistavat SAKU-yhteishenkilöiden toimimisen omassa organisaatiossaan. Koulutusten lisäksi voidaan kokeilla palkitsemista, tapahtumia ja tempauksia, joilla yhteishenkilöitä voisi paremmin sitouttaa SAKU-toimintaan: esimerkiksi SAKU-geokätköily.

Tavoitteen toteutuminen: Tavoitteen toteutumiseksi on järjestetty teemoitettuja yhteishenkilökoulutuksia ja virtuaalisia yhteishenkilökahveja vaihtuvista SAKU-toiminnan aiheista (esim. liikuntatapahtumat, SAKUstars, Hyvinvointivirtaa-viikko). Osallistujamäärät olivat vaihtelevia ja osin alhaisempia kuin toivottiin. Koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne edesauttoi kuitenkin tuomaan esiin näiden virtuaalisten tapaamisten tarpeellisuutta, ja verkkokohtaamisten hyödyllisyys kohderyhmän tavoittamisessa nousi uudella tavalla esiin. Verkkosivuilla on esitelty "tosi tekijä"-sarjassa aktiivisia SAKU-toimijoita.

3. Paikallisen ja maakunnallisen toiminnan lisääminen: tapahtumapaikkojen valitseminen, taloudellisten resurssien huomioiminen, paikallinen toiminta

Paikalliseen toimintaan ohjataan ja tuotetaan materiaalia koko ajan enemmän. Tapahtumia pyritään jatkossakin järjestämään eri puolilla Suomea. Yhteistapahtumat muiden järjestöjen kanssa voivat vähentää osallistujien matkakustannuksia, kun yhteiskuljetukset tulevat mahdollisiksi.

Tavoitteen toteutuminen: Tutoreille toteutettavaa Amistamo-tapahtumaa on pyritty toteuttamaan alueellisina tapahtumia. Lisäksi työkykypassin koulutuksia, kehittämistyöhön liittyviä kokoontumisia, kehittämisryhmän kokouksia sekä osin myös tapahtumia (SAKUstars) on järjestetty hybridimallilla, jossa tilaisuuksiin ja koulutuksiin on voinut osallistua paikan päällä tai niitä on voinut seurata verkon välityksellä. Liikkuva amis -sivustolle on koottu paikallisia ideoita liikkeen lisäämisen toteuttamisen tueksi. Eri SAKU-tapahtumien osallistujat ovat alkaneet järjestää yhteiskyytejä, mikä vähentää matkakustannuksia ja esimerkiksi SAKUstarsien yhteydessä ennakkotöitä on kuljetettu tapahtumapaikalle yhteiskuljetuksina oppilaitosten autoilla.

4. Kaksikielisyyden huomioiminen: materiaalin tuottaminen sekä näkyvyyden ja järjestöyhteistyön kehittäminen

SAKU ry tarjoaa jatkossa materiaaliaan ruotsiksi aiempaa enemmän. SAKU ry konsultoi ja hyödyntää ruotsinkielisistä koulutuksen järjestäjistä muodostuvaa verkostoa ruotsinkielisen materiaalin työstämisessä.

Tavoitteen toteutuminen: SAKU ry on ollut mukana ruotsinkielisten ammatillisten oppilaitosten verkostossa (Optima vetäjänä), jolta on tiedusteltu kommentteja ja toiveita ruotsinkielisen materiaalin työstämiseen. Verkoston kanssa toteutettiin esimerkiksi Hyvinvoinnin vuosikellosta ruotsinkielinen versio sekä käännettiin Hyvinvointivirtaa-viikon esite. Ammattiosaajan työkykypassin kaikki materiaalit ovat saatavilla suomeksi, selkosuomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Hyvinvoinnin väylät -julkaisu on käännetty myös ruotsiksi.

5. Eri-ikäisten opiskelijoiden osallistumisen mahdollistaminen

Koulutuksen järjestäjiä ohjeistetaan markkinoimaan SAKU-tapahtumia yhdenvertaisesti kaikenikäisille opiskelijoille. Selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää aikuisopiskelijoita ns. kisamentoreina.

Tavoitteen toteutuminen: SAKU ry:n toiminta on avointa kaikille ammattiin opiskeleville ja myös aikuisikäiset opiskelijat ovat tervetulleita tapahtumiin. Aikuisten osallistuminen vaihtelee tapahtumittain. SAKU ry:n materiaaleista työkykypassin materiaaleja on pyritty päivittämään niin, että ne soveltuvat kaikille ammattiin opiskeleville huolimatta opiskelijan iästä (esim. tehtäväkorteista voi valita itselleen sopivimmat kortit). Osin tässä tavoitteessa on vielä kehitettävää.

6. Erityisopiskelijoille tarjottavan toiminnan kehittäminen: omat sarjat ja lajit SAKU-tapahtumien yhteyteen

Lisätään SAKU-tapahtumiin erityisopiskelijoille suunnattuja lajeja ja sarjoja. Pyritään integroimaan erityisopiskelijoille suunnattuja lajeja jo olemassa olevien tapahtumien kylkeen.

Tavoitteen toteutuminen: Erityisopiskelijoiden salibandyturnaus toteutetaan keväisin osana ammattiin opiskelevien SAKUgames-tapahtumaa. Myös SAKUgamesin muissa lajeissa on huomioitu erityistä tukea tarvitsevia opiskelijoita. Amistamo-tapahtumaa on kehitetty niin, että se soveltuu myös erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. Samoin SAKUstarsissa on osallistujina myös erityisopiskelijoita. Hyvinvointivirtaa-viikon toteutus on sovellettavissa myös erityisoppilaitoksiin.

Ammattiosaajan työkykypassin materiaalit ovat saatavilla selkosuomeksi. Työkykypassia on pilotoitu ja otettu käyttöön myös erityisoppilaitoksissa. Liikkuva amis -hankkeissa on ollut kumppaneina erityisoppilaitoksia, jotka ovat tuottaneet sivustolle liikkeen lisäämiseen ideoita, jotka ovat

sovellettavissa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. Soveltavan liikunnan hanke aloitettiin keväällä 2020, jolloin soveltavan liikunnan kehittämiseen SAKU-toiminnassa perustettiin asiantuntijaverkosto sekä aloitettiin SAKU-henkilöstön oman soveltavan liikunnan osaamisen kehittäminen.

7. Lukio-opiskelijoiden osallistumismahdollisuuksien lisääminen

Selvennetään ohjeita niiden koulutuksen järjestäjien suhteen, joilla on opiskelijoina ammattiin opiskelevien lisäksi lukiolaisia.

Tavoitteen toteutuminen: SAKU ry:n hallituksen päätöksellä SAKU ry:n toiminta on suunnattu ainoastaan ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleville opiskelijoille.

8. Huomioidaan entistä enemmän maahanmuuttajia ja puututaan rasismiin

Selvitellään esimerkiksi "punainen kortti rasismille" -kampanjan hyödyntämistä SAKU-toiminnassa ja muita vastaavia viestinnällisiä kampanjoita. Ohjeistetaan tuomarit puuttumaan rasismiin tiukasti.

Tavoitteen toteutuminen: SAKU ry oli kumppanina SAKKI ry:n vetämässä Kampusrauhahankkeessa, jossa kehitettiin menetelmiä sekä herätettiin keskustelua oppilaitoksen paremmasta arjesta, syrjinnän ja rasismien ehkäisemisestä sekä yhteisöllisyydestä, jotka tukevat kaikille turvallisen oppilaitosympäristön rakentamista. Oppilaitospilottien työpajoissa oli mukana opiskelijoita monesta taustasta. Kampusrauhahankkeen menetelmiä hyödynnettiin ja levitettiin osana vuoden 2019 Hyvinvointivirtaa-viikkoa, jonka teemana oli hyvät tavat.

Ammattiosaajan työkykypassin materiaalit ovat saatavilla englanniksi ja selkosuomeksi. Molemmat kielivaihtoehdot tukevat hyvin maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden työkykypassin suorittamista.

SAKU ry:n liikunnan kilpailutoiminnassa puututaan hyvin tiukasti rasismiin, johon on tapahtumissa nollatoleranssi. Rasistisesta huutelusta saa esimerkiksi heti punaisen kortin, ja tuomarit ohjeistetaan erikseen puuttumaan rasistiseen käytökseen.

9. Tapahtumissa ja toiminnassa huomioidaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt

Tapahtumien ja toiminnan toteuttamisessa huomioidaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt esimerkiksi tilojen ja sekajoukkueiden avulla. Tapahtumaohjeistuksiin sisällytetään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen huomioiminen tapahtumien järjestämisessä.

Tavoitteen toteutuminen: SAKU ry:n toiminnassa on kiinnitetty strategiakauden aikana huomiota mm. tyttöjen ja poikien turnausten toteuttamisen yhdenvertaisuuteen. Näihin on pyritty puuttumaan tilaratkaisuilla ja esimerkiksi miettimällä kenttäjakoa peliturnauksissa.

SETA ry on mukana uutena jäsenenä Ammatillisen koulutuksen hyvinvointiverkostossa. SAKU ry:n toiminnassa pyritään huomioimaan ja tiedostamaan esim. puhetapaa, joka saatetaan kokea sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöjen taholta eriarvoistavaksi tai syrjiväksi. SAKU ry:n tarjonnassa on mukana myös lajeja, jotka eivät ole sukupuolittuneita kuten minigolf, golf ja frisbeegolf.

10. SAKU-sääntöjen päivittäminen yhdenvertaisuuden osalta

SAKU-tapahtumien ja -kilpailujen sääntöjä tarkennetaan yhdenvertaisuuden näkökulmasta huomioimalla tilojen esteettömyystekijöitä, erityistarpeita sekä erityis- ja vähemmistöryhmiä. Lisäksi säännöt päivitetään yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa sellaisiksi, että ne tukevat myös koulutuksen järjestäjien sääntöjä.

Tavoitteen toteutuminen: SAKUstars-toimintakäsikirjassa on huomioitu esteettömyys ja kaksikielisyys. Tapahtuman sääntöihin erityisoppilaitokset eivät ole halunneet muutoksia yhdenvertaisuuden näkökulmasta, tapahtuman järjestäjän ohjeistaminen koettiin tärkeämmäksi.

Myös Amistamo-tapahtuman järjestäjäohjeistukseen on lisätty, että tapahtumassa tulee huomioida myös esteettömyys tai arvioida esteettömyyden tarve tapahtuman toteutuksessa.

Yhdenvertaisuustavoitteet SAKU ry:n uudelle strategiakaudelle (2021–2025)

1. Viestinnän kehittäminen: digipalveluiden hyödyntäminen sekä opiskelijoiden osallistaminen markkinointiin

Tavoitteena on, että SAKU ry:n viestintä tavoittaa opiskelijat ja henkilöstön entistä yhdenvertaisemmin. Tähän pyritään lisäämällä opiskelijoille suunnattua viestintää sekä tarkentamalla yhteyshenkilötoiminnan ohjeistusta. Tämän edistämiseksi SAKU ry pyrkii entistä aktiivisemmin hyödyntämään etä- ja verkkomahdollisuuksia toiminnasta viestimisessä. Lisäksi verkkosivujen päivittämisessä huomioidaan se, että kohderyhmän tarvitsema tieto on mahdollisimman selkeästi ja helposti saatavilla. Opiskelijoiden osallisuuden edistämiseksi kehitetään opiskelijoiden kehittämisryhmätoimintaa sekä sosiaalisen median hyödyntämistä.

SAKU ry arvioi omien digipalveluidensa saavutettavuutta ja päivittää julkisella rahoituksella työstetyn digimateriaalinsa saavutettavuusvaatimusten (WCAG) mukaisiksi (www.liikkuvaamis.fi, www.tyokykypassi.fi, www.hyvinvoivaamis.fi sekä Pelaa!-hankkeen liikettä edistävä mobiilipeli). Lisäksi SAKU ry:n oman nettisivun uudistuksessa huomioidaan saavutettavuusvaatimukset.

2. Yhteyshenkilöiden kouluttaminen ja vastuuttaminen

Yhteyshenkilöiden koulutusten kautta yhteyshenkilöt perehdytetään entistä paremmin viestintään oppilaitoksen sisällä, paikallisten tapahtumien järjestämiseen sekä yhteyshenkilöille kirjattuihin ohjeisiin. Koulutuksen järjestäjät mahdollistavat SAKU-yhteyshenkilöiden toimimisen omassa organisaatiossaan. Koulutusten lisäksi voidaan kokeilla palkitsemista, tapahtumia ja tempauksia, joilla yhteyshenkilöitä voisi paremmin sitouttaa SAKU-toimintaan. Yhteyshenkilötapaamisia pyritään toteuttamaan myös verkkoyhteydellä, jolloin varmistetaan laajemman kohderyhmän tavoittaminen. Kestävän kehityksenkin näkökulmasta on tarkoitus laatia yhteyshenkilöille tueksi laajemmin etä- ja verkkomateriaalia ja -koulutuksia.

3. Paikallisen ja maakunnallisen toiminnan lisääminen: tapahtumapaikkojen valitseminen, taloudellisten resurssien huomioiminen, paikallinen toiminta

Paikalliseen toimintaan ohjataan ja tuotetaan materiaalia koko ajan enemmän. Tapahtumia pyritään jatkossakin järjestämään eri puolilla Suomea. Lisäksi selvitetään SAKU ry:n tarjoaman materiaalin ja koulutusten toteuttamista myös verkkomuodossa niille, joille paikan päälle osallistuminen ei ole mahdollista (videoluennot, webinaarit, verkkotyökalut).

4. Kaksikielisyyden huomioiminen: materiaalin tuottaminen sekä näkyvyyden ja järjestöyhteistyön kehittäminen

SAKU ry tarjoaa jatkossa materiaaliaan ruotsiksi aiempaa enemmän, ja tekee tässä asiassa yhteistyötä ruotsinkielisten oppilaitosten kanssa. SAKU ry konsultoi ja hyödyntää jatkossakin ruotsinkielisistä koulutuksen järjestäjistä muodostuvaa verkostoa ruotsinkielisen materiaalin työstämisessä.

5. Muiden kieliryhmien huomioiminen

Pyritään mahdollisuuksien mukaan tarjoamaan opiskelijoille suunnattua materiaalia (esim. www.tyokykypassi.fi/selkosuomi) selkosuomeksi. Selkosuomen käyttäminen palvelee sekä erityisopiskelijoita että niitä opiskelijoita, joille suomi ei ole äidinkieli.

Seurataan englanninkielisen työkykypassimateriaalin käyttäjämääriä, ja tehdään sen perusteella päätös, pitäisikö muitakin opiskelijoille suunnattuja materiaaleja tarjota englanniksi.

6. Eri-ikäisten opiskelijoiden osallistumisen mahdollistaminen

Koulutuksen järjestäjiä ohjeistetaan markkinoimaan SAKU-tapahtumia yhdenvertaisesti kaikenikäisille opiskelijoille. Kohdennetaan aikuisille opiskelijoille erityisesti työkykyä tukevia työkaluja, kuten Ammattiosaajan työkykypassia. Selvitetään mahdollisuutta tarjota henkilöstölle suunnattujen massatapahtumien tai kampanjoiden lajeja myös aikuisille opiskelijoille.

7. Soveltavan liikunnan ja toimintarajoitteisten osallistujien huomioiminen sekä erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille tarjottavan toiminnan kehittäminen

Lisätään SAKU ry:n oman henkilöstön soveltavaan liikuntaan liittyvää osaamista. Lisätään soveltavan liikunnan tarjonnan määrää sekä valtakunnallisessa toiminnassa että paikallisen toiminnan tuessa (Liikkuva amis -ideapankki).

Tavoitellaan tapahtumien järjestämisessä esteettömyyttä. Soveltavan liikunnan asiantuntijaverkoston avulla selvitetään, miltä osin SAKU-toimintaa voidaan toteuttaa esteettömästi ja erityisopiskelijoita huomioiden.

8. Huomioidaan entistä enemmän maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita ja puututaan rasismiin

Huomioidaan SAKU ry:n materiaaleissa maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kohderyhmä esimerkiksi lisäämällä selkokielen materiaalin saatavuutta. Tarkennetaan ohjeistuksia rasismiin, kiusaamiseen ja häirintään puuttumisen näkökulmasta.

9. Tapahtumissa ja toiminnassa huomioidaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt

Tapahtumien ja toiminnan toteuttamisessa huomioidaan **entistä aktiivisemmin** sukupuolivähemmistöt esimerkiksi tilojen ja sekajoukkueiden avulla. Tapahtumaohjeistuksiin sisällytetään sukupuolivähemmistöjen huomioiminen tapahtumien järjestämisessä.

Puututaan tiukasti seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvään kiusaamiseen tapahtumissa.

Konsultoidaan SETA ry:tä SAKU ry:n tapahtumien ja toiminnan yhdenvertaisuudesta näiden ryhmien osalta.

10. SAKU-sääntöjen päivittäminen yhdenvertaisuuden osalta

SAKU-tapahtumien ja -kilpailujen sääntöjä tarkennetaan **tarpeen mukaan** yhdenvertaisuuden näkökulmasta huomioimalla tilojen esteettömyystekijöitä, erityistarpeita sekä erityis- ja vähemmistöryhmiä.

Haasteet koulutuksen järjestäjille

1. Yhteyshenkilöiden hyödyntäminen viestinnässä

Koulutuksen järjestäjän kannattaa aktiivisesti pitää SAKU-yhteyshenkilöiden tiedot ajan tasalla SAKU ry:n rekistereissä. Nimetty yhteyshenkilö tiedottaa SAKU-toiminnasta omassa toimipisteessään työtehtäväänsä soveltuvalla tavalla: siirtämällä ja levittämällä tietoa oikeille henkilöille, kannustamalla ottamaan osaa SAKU-toimintaan sekä järjestämällä toimintaa omassa oppilaitoksessaan.

2. Opiskelijoiden yhdenvertaisen osallistumisen mahdollistaminen SAKU-toimintaan

Koulutuksen järjestäjä tiedottaa yhdenvertaisesti SAKU-toiminnasta kaikille opiskelijoille ja mahdollistaa kaikille halukkaille osallistumisen SAKU-toimintaan.

3. Yhtenäiset pelisäännöt SAKU-toimintaan osallistumisen suhteen

SAKU-tapahtumiin osallistuessa koulutuksen järjestäjän edustaja huolehtii, että opiskelijat noudattavat tapahtumassa SAKU-etikettiä. Annettu ohjeistus ei ole ristiriidassa SAKU-toiminnan osalta määriteltyjen pelisääntöjen kanssa.

4. Paikallisen toiminnan järjestäminen

Paikallisen toiminnan järjestäminen mahdollistaa alueellisen tasavertaisuuden ja toimintaan osallistumisen resurssien pienentyessä. Koulutuksen järjestäjän toteuttaessa SAKU-toimintaa paikallisesti, useamman opiskelijan on mahdollista osallistua siihen, ja SAKU-toiminnan hyödyt tavoittavat oppilaitoksen monipuolisemmin.

Seuranta ja arviointi

Yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista seurataan SAKU ry:n tapahtumissa ja toiminnassa ja vuosittain sisäisesti SAKU ry:n toimiston toimesta. Nimetään yhdenvertaisuusasioista vastaavat henkilöt. SAKU ry:n hallitus päivittää suunnitelmaa tarvittaessa.

Yhdenvertaisuussuunnitelma toimii koko SAKU ry:n toiminnan taustalla jokapäiväisessä työssä. Uudet työntekijät ja luottamushenkilöt perehdytetään suunnitelmaan osana muuta perehdytystä.

Vastuu siitä, että suunnitelman asiat tulevat perehdytetyiksi, on toiminnanjohtajalla tai tehtävään perehdyttäjällä. Jokainen SAKU ry:n toimija on omalta osaltaan vastuussa suunnitelman toteutumisesta.

Kirjallisuus

Berg P. & Kokkonen M. (toim. 2018) Urheilun takapuoli. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus liikunnassa ja urheilussa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisu 135, https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/urheilun_takapuoli_netti.pdf

Berg P., Lehtonen K. & Salasuo M. (toim. 2020) "Siitä on pikemminkin vaiettu" Kirjoituksia kiusaamisesta, syrjinnästä ja epäasiallisesta kohtelusta lasten ja nuorten liikunnassa ja urheilussa. Nuorisotutkimusverkoston/Nuorisotutkimusseuran verkkojulkaisu 151, https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/kuvat/verkkojulkaisut/kirjoituksia_kiusaamisesta_syrjinnasta_ja_epaasiallisesta_kohtelusta_web.pdf

Hakanen T., Myllyniemi S. & Salasuo M. (toim. 2019a) Oikeus liikkua. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2018. Nuorisotutkimusverkoston/Nuorisotutkimusseuran verkkojulkaisu 139 ja Valtion liikuntaneuvoston julkaisu 2019:2, <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2019/02/Lasten-ja-nuorten-vapaa-aikatutkimus-Oikeus-liikkua.-Verkkojulkaisu.pdf>

Hakanen T., Myllyniemi S. & Salasuo M. (toim. 2019b) Takuulla liikuntaa. Kyselytutkimus toimintarajoitteisten lasten ja nuorten liikunnan harrastamisesta ja vapaa-ajasta. Nuorisotutkimusverkoston/Nuorisotutkimusseuran verkkojulkaisu 142, https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2019/09/Takuulla_liikuntaa_Verkkojulkaisu_020619.pdf

Lisäksi verkkosivut:

www.yhdenvertaisuus.fi

www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/vastuullisuus/yhdenvertaisuus/

Liitteet

SAKU ry:n yhdenvertaisuustyöryhmän muistio 27.5.2016

SAKU ry:n yhdenvertaisuustyöryhmän muistio 13.9.2016

SAKU ry:n yhdenvertaisuuskyselyjen purku